

MEMO van het college aan de raad

Datum : 1 oktober 2024
Zaaknummer : Z24 158671
Documentnummer : D798285
Aan : Gemeenteraad
Van : College
Onderwerp : Septembercirculaire 2024
Portefeuillehouder(s) : M. Wieseahn-Vrijman
Inlichtingen bij : J. Belleman

Aanleiding

- De memo wordt is opgesteld om de raad te informeren over de verwerking van de septembercirculaire 2024.
- Op initiatief van het college als onderdeel van de actieve informatieplicht

Kernboodschap

Vaststelling van de bijbehorende begrotingswijziging is nodig om de meerjarenbegroting te actualiseren.

Inleiding:

Jaarlijks zijn er minimaal twee momenten waarop het rijk de algemene uitkering gemeentefonds actualiseert namelijk de meicirculaire en de septembercirculaire. In de meicirculaire worden de effecten van de voorjaarsnota vanuit het rijk op de algemene uitkering opgenomen en in de septembercirculaire de effecten van de miljoenennota en de rijksbegroting. Als er daarna nog grote wijzigingen zijn c.q. fouten die moeten worden gecorrigeerd dan kan het rijk nog een extra (december)circulaire uitbrengen.

In deze septembercirculaire vervalt de korting op de jeugdhulp vanaf 2026 en wordt met ingang van 2026 een extra bedrag voor de Wmo indexatie toegekend.

De volgende zaken blijven voorlopig onduidelijk:

- Wat wordt het effect van het onderzoek naar de OEM (overige eigen middelen)?
- Het verder ingroei pad van de herverdeling gemeentefonds wordt pas bij de meicirculaire 2025 duidelijk.
- De stand van zaken met betrekking tot de mogelijke verruiming van het belastinggebied gemeenten

Onderstaand het overzicht van de mutaties van deze circulaire ten opzichte van de voorgaande circulaire, daarna worden de mutaties kort toegelicht.

	2024	2025	2026	2027	2028
nr. Stand algemene uitkering na meicirculaire 2024	50.315.926	50.620.917	48.529.948	50.043.032	51.529.693
Algemeen					
1 Volume accres historisch Bbp		-20.133	-70.606	-137.231	-199.759
2 LPO accres prijs Bbp		237.567	270.655	305.830	278.096
3 Afrekening ruimte onder BCF-plafond 2024	596.687				
Uitkeringsfactor, hoeveelheidsverschillen					
4 Hoeveelheidsverschillen	96.561	118.595	92.740	70.624	57.772
5 Uitkeringsfactor en uitkeringsbasis	-354.786	-209.381	-152.978	-160.755	-188.006
Taakmutaties en decentralisatie uitkeringen					
6 Wet op de lijkbezorging			5.713	5.867	6.038
7 Digitaal Stelsel Omgevingswet	-18.898	-24.490	-29.435	-34.919	-40.771
8 Indexatie Wmo demografie			155.982	316.005	478.987
9 Besparingsverlies jeugd			493.782	515.477	526.776
10 Overige kleine taakmutaties en decentralisatie uitkeringen	15.505	962	-8.528	-8.599	-8.644
11 Wet Betaalbare huur	29.989	42.580	36.229	20.055	16.048
12 Openbare bibliotheken		100.000	100.000		
3 D's in het sociaal domein					
13 Participatie (IU)		14.574	14.599	14.554	14.712
Stand algemene uitkering na septembercirculaire 2024	50.680.984	50.881.191	49.438.101	50.949.940	52.470.942
Effect septembercirculaire 2024	365.058	260.274	908.153	906.908	941.249
Mutaties met gevolg voor saldo					
6 Wet op de lijkbezorging			-5.713	-5.867	-6.038
8 Indexatie WMO demografie			-150.000	-306.000	-468.000
9 Besparingsverlies jeugd (stelpost verlaging uitgaven terugdraaien)			-500.000	-500.000	-400.000
11 Wet Betaalbare huur	-29.989	-42.580	-36.229	-20.055	-16.048
12 Openbare bibliotheken		-100.000	-100.000		
13 Participatie (IU) WSW-deel		-9.064	-8.695	-8.256	-8.022
14 Stelpost jeugd arbitragezaak 100% vanaf 2026			-6.000	-5.000	32.000
15 Herberekening lage inkomens 2023	31.688				
Effect op begrotingssaldo van de septembercirculaire 2024	366.757	108.630	101.516	61.730	75.141

1 Volumeaccres Historisch Bbp

De volumeontwikkeling van de fondsen wordt gebaseerd op een 8-jaars (t-9 t/m t-2, waarbij t het huidige jaar is) historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp, waardoor het gemeentefonds minder schommelt. In de Miljoenennota 2025 zijn de tranches voor de uitkeringsjaren 2025 en verder naar beneden bijgesteld op basis van het bruto binnenlands product, gebaseerd op een 8-jaars (t-9 t/m t-2) historisch gemiddelde. De cumulatieve mutatie (verlaging dus nadeel) ten opzichte van de meicirculaire 2024 bedraagt voor de jaren 2025 t/m 2029: € 14 miljoen in 2025, € 54 miljoen in 2026, € 104 miljoen in 2027, € 153 miljoen in 2028 en € 196 miljoen in 2029.

2 LPO accres (loon prijs ontwikkeling)

Vanaf de Voorjaarsnota 2024 wordt het LPO accres bepaald op basis van het prijs Bbp (Bruto binnenlands product). De tranche van het lopende jaar wordt telkens bij de Voorjaarsnota definitief bepaald, op basis van de CEP raming van het CPB.

Echter uit onderzoek blijkt dat de CPB -ramingen uit de voorjaarsnota voor het lopende jaar gemiddeld 1% lager zijn dan de uiteindelijke werkelijke cijfers. Dit scheelt over de afgelopen jaren gemiddeld 1% indexatie per jaar en het gaat dus om een serieuze bedragen per jaar. De VNG gaat hierover in gesprek met ministerie.

In de Miljoenennota 2025 is dit voor de uitkeringsjaren 2025 en verder bijgesteld op basis van het prijs Bpb uit de Miljoenennota en de Macro Economische Verkenning (MEV). De cumulatieve mutatie ten opzichte van de meicirculaire 2024 bedraagt voor de jaren 2025 t/m 2029: + € 178 miljoen in 2025, + € 205 miljoen in 2026, + € 234 miljoen in 2027, + € 215 miljoen in 2028 en + € 195 miljoen in 2029.

3 Afrekening ruimte onder BCF-plafond 2024

Jaarlijks wordt bij de septembercirculaire een inschatting gemaakt van de declaraties door gemeenten bij het BTW Compensatie Fonds. Er wordt een onderschrijding verwacht ten opzichte van het plafond en dat wordt nu als voorschot verstrekt. De definitieve afrekening vindt plaats in de meicirculaire 2025.

4 Hoeveelheidsverschillen

Dit betreft het gevolg van mutaties in de hoeveelheden per maatstaf.

5 Ontwikkeling uitkeringsbasis en uitkeringsfactor

Door de continue bijstellingen van de aantallen vindt er bij iedere circulaire een aanpassing van de uitkeringsfactor plaats. De uitkeringsbasis daalt nu als gevolg van ontwikkeling van de aantallen van de maatstaven.

Hierbij spelen onder andere de actualisatie van de raming van de maatstaven huishoudens met een laag inkomen met drempel, inwoners ouder dan 75 jaar met drempel, migratieachtergrond en regionaal centrumfunctie. Deze aanpassingen van de genoemde maatstaven hebben een negatief effect op de uitkeringsfactor.

6 Wet op de lijkbezorging

De inwerkingtreding van het wetsvoorstel van de modernisering van de Wet op de lijkbezorging (Wlb) is voorzien op 1 januari 2026. Ten behoeve van de financiering van de beoogde wettelijke uitbreiding van de taken van de gemeentelijke lijkschouwer is voor de periode 2026-2031 jaarlijks € 3,2 miljoen naar de algemene uitkering overgeheveld. Voor de jaren 2032 en verder dient over het structureel toekennen van middelen in het kader van het programma Werk aan Uitvoering (WaU) nog een besluit te worden genomen door de Ambtelijke Commissie Uitvoering (ACU).

Aangezien dit om budget gaat voor de uitvoeringskosten van de uitbreiding van de wettelijk taken wordt dit budget gereserveerd als toekomstige bijdrage BUCH.

7 Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

Op grond van de Beheerovereenkomst van 18 december 2018 dragen de gemeenten vanaf 1 januari 2020 jaarlijks 70% bij aan de kosten van beheer en doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO). Met deze taakmutatie wordt deze gemeentelijke bijdrage structureel verhoogd naar € 31,4 miljoen vanaf 2024. Het nog over te hevelen bedrag voor 2024 bedraagt € 10,6 miljoen, aangezien eerder al € 20,9 miljoen naar de begroting van BZK is overgeheveld.

8 Indexatie Wmo demografie

Met de VNG is afgesproken dat in de toekomst (een nader te bepalen deel van) de Wmo niet langer via de algemene uitkering van het Gemeentefonds gaat, maar via een aparte financiering. Afhankelijk van de gekozen bekostigingsvorm wordt een passende geobjectiveerde indexering onderzocht die ook rekening houdt met kostenontwikkeling en demografie/vergrijzing. Vooruitlopend op de uitwerking is bij Voorjaarsnota 2024 op de Aanvullende Post een jaarlijks bedrag van € 75 miljoen vanaf 2026 oplopend tot € 300 miljoen in 2029 gereserveerd voor een aanvullende indexering voor demografie.

Omdat dit om toekomstige indexatie gaat wordt dit aan de stelpost indexatie toegevoegd.

9 Besparingsverlies jeugd

Het kabinet Rutte IV had besloten om te besparen op jeugdzorg. Deze besparing (oplopend tot € 511 miljoen in 2027) was in mindering gebracht op de middelen voor jeugdzorg op de aanvullende post van het ministerie van Financiën. Het nieuwe kabinet Schoof kiest ervoor om deze besparing te laten vervallen. Het gaat om € 500 miljoen in 2026 en € 511 miljoen vanaf 2027. In de meicirculaire 2024 is reeds gemeld dat de besparing van € 500 miljoen voor 2025 nog niet gerealiseerd kon worden en dat daarom voor 2025 een bedrag van € 500 miljoen is toegevoegd aan de algemene uitkering van het gemeentefonds. Hiervoor was in de gemeentelijke begroting aan de uitgaven kant al rekening mee gehouden voor een bedrag van € 500.000 (N) in 2026

€ 500.000 (N) in 2027 en € 400.000 (N) in 2028. Dit wordt nu ook in de begroting gecorrigeerd.

10 Overige kleine taakmutaties en decentralisatieuitkeringen

Betreft 7 kleinere taakmutaties en decentralisatieuitkeringen die niet verder worden toegelicht.

11 Wet betaalbare huur

Met de Wet betaalbare huur wordt de op 1 juli 2023 in werking getreden Wet goed verhuurderschap gewijzigd. Daarmee krijgen gemeenten de bevoegdheid om toezicht te houden en handhavend op te treden met betrekking tot:

- De maximale huurprijzen die gelden op grond van het woningwaarderingstelsel (WWS).
- De maximale huurverhogingen in de gereguleerde sector.
- De informatieplicht op verhuurders om hun huurders een puntentelling te overleggen bij het afsluiten van een contract. Het Rijk stelt middelen ter beschikking om gemeenten financieel te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van het wetsvoorstel. De financiering bestaat uit een incidentele bijdrage van circa € 5,5 miljoen in 2024 voor de eenmalige kosten die gemeenten maken bij de implementatie van het wetsvoorstel. Deze implementatiegelden worden verdeeld aan de hand van de grootte van de gemeenten. Daarnaast ontvangen gemeenten een bijdrage voor het ontvangen en behandelen van meldingen en de handhaving op deze meldingen. Voor deze werkzaamheden ontvangen gemeenten vanaf 2024 een structurele bijdrage van circa € 6,5 miljoen per jaar. Deze middelen worden verdeeld op basis van het aandeel private huur per gemeente en de lokale woningmarktdruk (gemeten op basis van de gemiddelde WOZ-waarde). Vanwege de piekperiode in de eerste jaren na inwerkingtreding van de wet is er een aanvullende incidentele bijdrage beschikbaar. De incidentele middelen worden in de periode 2024-2028 uitgekeerd op basis van inschattingen van de piek. Daarmee wordt er zorg voor gedragen dat de gemeenten die naar verwachting veel meldingen zullen ontvangen, hiervoor ook gecompenseerd worden. Deze incidentele middelen worden eveneens

verdeeld op basis van het aandeel private huur per gemeente en de lokale woningmarktdruk (gemeten op basis van de gemiddelde WOZ-waarde).

Aangezien het hier om de implementatie en uitvoeringskosten van deze wet gaat wordt het budget gereserveerd als toekomstige bijdrage BUCH.

12 Openbare bibliotheken

In de periode 2023-2024 konden gemeenten een specifieke uitkering ontvangen voor het versterken van het lokale bibliotheekstelsel. Daarna zal een wettelijke zorgplicht voor gemeenten worden ingevoerd ten aanzien van de openbare bibliotheek. Voor het uitvoeren van deze taak zullen gemeenten een structurele bijdrage via het gemeentefonds ontvangen. In de periode tussen de specifieke uitkering en de invoering van de wettelijke zorgplicht ontvangen de gemeenten een decentralisatie-uitkering, om zich op de periode van de zorgplicht te kunnen voorbereiden. Hiervoor is in 2025 en 2026 in totaal een bedrag van € 59,3 miljoen beschikbaar. Dit bedrag wordt over alle gemeenten verdeeld op basis van een bedrag van € 2,95 per inwoner. Voor kleinere gemeenten waar het bedrag per inwoner leidt tot een bedrag lager dan € 100.000 wordt de uitkering aangevuld tot € 100.000.

Dit budget wordt als uitgavenbudget beschikbaar gesteld.

13 Participatie (IU)

Afspraak is om het WSW (Wet Sociale Werkvoorziening) budget een op een door te betalen aan Zaffier. De begroting wordt daarop aangepast.

14 Stelpost jeugd arbitragezaak 100% vanaf 2026

Betreft de actualisering van het bedrag dat opgenomen mag worden als stelpost voor nog te ontvangen extra budget jeugd.

15 Aanpassing jaar 2023 lage inkomens 2023

Betreft een herberekening over 2023.

Verwacht begrotingssaldo

N= Nadeel, V= Voordeel, bedragen * 1.000	2024	2025	2026	2027	2028	
KN 2025 raad	37 V	4.279 N	1.949 N	1.711 N	1.502 N	Raad 04-07-24
Jaarrekening 2023 resultaatbestemming deels t.l.v. saldo 2024	1.000 N	0	0	0	0	Raad 04-07-24
Meicirculaire 2024	1.056 V	905 N	609 V	511 V	571 V	Raad 04-07-24
Begrotingssaldo na raad 4 juli 2024	1.849 V	29 N	2.548 N	3.391 N	3.994 N	
Klantreisonderzoek sociaal team	47 N	0	0	0	0	B&W 09-07-24
Begroting 2025 collegedeel	0 V	17 V	15 V	16 V	17 V	B&W 24-09-24
Baggerplan 2024-2025	1.500 N	0	0	0	0	Raad 26-09-24
Verwachte stand begrotingssaldo na raad 26 september	302 V	11 N	2.533 N	3.375 N	3.977 N	
Aanwijzing RTV80 en verhoging bekostiging	50 N	50 N	0	0	0	Raad 24-10-24
Verwachte stand begrotingssaldo na raad 24 oktober	252 V	61 N	2.533 N	3.375 N	3.977 N	
Programmabegroting 2025-2028	0	682 V	303 V	242 V	233 V	Raad 07-11-24
Septembercirculaire 2024	367 V	109 V	102 V	62 V	75 V	
Verwachte stand begrotingssaldo na raad 7 november	619 V	730 V	2.128 N	3.071 N	3.669 N	